

LINDÅS KOMMUNE
Kvernhusmyrane 41
5914 ISDALSTØDato: 22.05.2019
Vår ref.: 2017/8269-18
Saksbehandlar: helmoe_
Dykkar ref.:

Attn: Trude Langedal

Omsynssone kulturmiljø (H570) for Isdal - Lindås kommune

Vi viser til møte med dykk 27.03. 2019, kor temaet var kulturminne i kommuneplanens arealdel og kommunedelplan for Knarvik-Alversund med Alverstraumen.

Eitt av temaa på møtet var avgrensing og retningslinjer for omsynssone kulturmiljø (H570) rundt Isdalgardane. På møtet uttrykte vi at ei omsynssone kulturmiljø (H570) må vere større enn den Askeladden-geometrien til klyngetunet (ID-2242049) som då låg inne, då denne geometrien var mellombels og berre var vurdert opp mot bygningar med tilhøyrande tunstruktur. Som ei følgje av våre vurderingar er geometrien i Askeladden nyleg endra i tråd med det heilskaplege kulturminnemiljøet (tunstruktur, landbruksareal, postveg og gravminner) som er i Isdalen.

Vi gjer for merksam på at geometrien i Askeladden seinare kan bli *ytterlegare* utvida, mellom anna på bakgrunn av ei synfaring vi hadde 16.05. 2019 og ut frå vidare vurderingar.

I ein e-post av 10.05. 2019 orienterer de om at kommunen meiner at eit alternativ er å behalde ei utstrekning på omsynssone kulturmiljø som omtrentleg svarar til den tidlegare Askeladden-geometrien for tunet, men at de då legg til eit føresegnssområde for omsynssone landbruk som blir knytt til kulturmiljøet, med føremål å kunne nysansere føringane for bygningsmiljøet og kulturlandskapet.

Isdal er eitt av dei få klyngetuna som ligg att i Hordalandsbygdene. Tunet gjev eit inntrykk, slik som Havrådetunet på Osterøy, av dei store fellestuna som prega Vestlandet fram til slutten av 1800-talet. Den reviderte lova om utskifting av jordfelleskap på innmark kom i 1857, og det førte med seg at dei fleste tuna vart oppløyste og husa flytta ut til nye tufter. Det skjedde ikkje på Isdal, jamvel om utskiftinga av jorda er gjennomført for å samla bruka i større einingar. Lemstovene på Isdal er vedlikehaldne, og mange av dei historiske kvalitetane i tunet er tekne vare på. Kulturlandskapet rundt er velhalde. Innmarka har lange, høge steingardar, med vårfloer bygd av stein. Gardstunet i Isdal med klyngetunet, fleire automatisk freda gravminne og den Trondhjemske Postveien har nasjonale og regionale kulturminneverdiar. Kulturlandskapet rundt tunet er ein naturleg del av det samla kulturmiljøet, og utgjer ein viktig del av kunnskaps- og opplevingsverdiane.

Vi viser her òg til fylkeskommunen sitt fråsegn av 07.09.2017 i samband med høyring av planprogram og varsel om oppstart av kommunedelplan for Knarvik-Alversund med Alverstraumen, kor vi peikte på at det var nasjonale og regionale kulturminneverdiar i Isdalen som må sikrast.

Den omsynssona som de viser i e-posten av 10.05.2019 har etter vår vurdering ikkje tilstrekkelig utstrekning til å ivareta eit kulturmiljø med nasjonale og regionale kulturminneverdiar, med mindre dei generelle føresegnene, òg for landbruk, er veldig strenge.

Vi meiner det er mogeleg å nyansere føringane for bygningsmiljøet og kulturlandskapet ved å ha fleire omsynssoner kulturmiljø; til dømes ei for klyngetunet, ei for postvegen og ei for kulturlandskapet. Det går fint an å ha overlappende omsynssoner kulturmiljø i plankartet. Dei ulike omsynssonene bør då ha litt forskjellige retningslinjer, mellom anna når det gjeld i kva grad søknader om tiltak skal sendast til regionalt kulturminnemynde til fråsegn. Retningslinjene for ei omsynssone som gjeld kulturlandskapet kan vere utforma slik at dei ikkje er avgrensande for landbruksverksemd, og kommunen kan velje å ha ei omsynssone for landbruk i tillegg.

David J. Aasen Sandved
kst. fylkeskonservator

Helene Moe
seniorrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Sakshandsamarar: Helene Moe, Sigrun Wølstad